

Sygn. akt III PO 6/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Jerzy Kwaśniewski

Protokolant Anna Pęsko
w sprawie z odwołania Prokuratora Okręgowego w [...] od uchwały Krajowej Rady Prokuratury Nr .../2011 z dnia 21 września 2011 r. w sprawie przeniesienia w stan spoczynku Pani M. B. Prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] wobec niepełnienia służby z powodu choroby przez okres roku., po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 stycznia 2012 r.,

uchyla zaskarżoną uchwałę w części dotyczącej dnia przeniesienia M. B. w stan spoczynku i zmienia ją w ten sposób, że określa ten dzień na 12 sierpnia 2011 r.

UZASADNIENIE

Prokurator Okręgowy w [...] wniósł odwołanie od uchwały Krajowej Rady Prokuratury z dnia 21 września 2011 r. przenoszącej Prokurator M. B. w stan spoczynku z dniem 13 sierpnia 2011 r., w części dotyczącej terminu przeniesienia w stan spoczynku. Przeniesienie w stan spoczynku nastąpiło na mocy art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 o prokuraturze (obecnie jednolity tekst; Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599) w związku z art. 71 § 1 i art. 73 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm. – dalej jako u.s.p.). Wynika z nich, że prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku przez Krajową Radę Prokuratury, na wniosek właściwego prokuratora przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekraczał 30 dni.

Krajowa Rada Prokuratury ustaliła, że Prokurator M. B. nie pełniła służby z powodu niezdolności do pracy, stwierdzonymi zaświadczeniami lekarskimi obejmującymi okres od 12 sierpnia 2010 r. do 13 sierpnia 2011 r. Powołując się na art. 112 k.c. Rada uznała, że przeniesienie Pani Prokurator w stan spoczynku stało się możliwe z dniem 13 sierpnia 2011 r., a nie z dniem 12 sierpnia tegoż roku, jak wnioskował Prokurator Okręgowy [...].

W odwołaniu od tej uchwały Prokurator Okręgowy w [...] zarzucił naruszenie art. 112 k.c. przez jego zastosowanie i naruszenie art. 114 k.c. przez jego pominięcie – w związku z art. 300 k.p., art. 62a ust. 1 i art. 118 ustawy o prokuraturze oraz naruszenie art. 71 § 1 u.s.p. Skarżący wniósł o uchylenie i zmianę tej uchwały przez ustalenie, że Prokurator M. B. została przeniesiona w stan spoczynku z dniem 12 sierpnia 2011 r. Jego zdaniem w sprawie sposobu liczenia okresu jednego roku niepełnienia służby (art. 71 § 1 u.s.p.) należy stosować art. 114 k.c., który reguluje to zagadnienie w sytuacjach, gdy ciągłość terminu nie jest wymagana. Wówczas rok liczy się za dni 365. Uplłynęły one dnia 11 sierpnia 2011 r., a zatem przeniesienie w stan spoczynku powinno nastąpić od dnia następnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie jest uzasadnione. Rozstrzygnięcie sprawy wymagało zajęcia stanowiska w odniesieniu do trzech zagadnień: 1. sposobu liczenia rocznego terminu, o którym mowa w art. 71 § 1 u.s.p. w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze, 2. określenia przez Krajową Radę Prokuratury dnia przejścia prokuratora w stan spoczynku po upływie tego terminu i 3. sposobów merytorycznego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy w sprawach z odwołań od uchwał Krajowej Rady Prokuratury.

1. W zaskarżonej uchwale Krajowa Rada Prokuratury do liczenia rocznego okresu niepełnienia przez prokuratora służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia (art. 71 § 1 u.s.p. w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze) zastosowała art. 112 k.c. Na podstawie tego przepisu termin oznaczony w latach kończy się z upływem dnia, który datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Przewidziana w nim kalendarzowa metoda obliczania terminu ma zastosowanie tylko wtedy, gdy termin określony w przepisach lub umowie ma charakter ciągły – inaczej mówiąc, przewidziano jego bieg bez przerwy. Jednakże art. 71 § 1 u.s.p. przewiduje możliwość przerywania jego biegu wskutek wykonywania czynnej służby przez ponad 30 dni. Należy zatem stosować art. 114 k.c., stanowiący, że jeżeli termin jest oznaczony w latach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, rok liczy się za dni 365.

Nie ma przy tym znaczenia, że w stanie faktycznym okres niepełnienia służby był nieprzerwany. O stosowaniu art. 112 k.c. lub art. 114 k.c. decyduje nie faktyczny bieg okresu, lecz tego regulacja prawna, to znaczy czy przepisy przewidują dopuszczalność przerwy w biegu terminu. Art. 71 § 1 u.s.p. dopuszcza takie przerwy, gdyż jedynie przerwa dłuższa niż 30 dni powoduje ponowny bieg rocznego terminu przewidzianego w tym przepisie. Krótsze przerwy powodują zatem kumulację poszczególnych okresów niepełnienia służby.

2. Przepis art. 71 § 1 u.s.p. (w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze) wprowadza fakultatywność przeniesienia prokuratora w stan spoczynku przez Krajową Radę Prokuratury. Wynika ona z określenia, że prokurator „może” być przeniesiony, a także z porównania tej regulacji z art. 70 § 1 u.s.p. (w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze). Stanowi on, że sędziego

(odpowiednio: prokuratora) przenosi się w stan spoczynku na jego wniosek albo na wniosek właściwego kolegium sądu (odpowiednio: właściwego prokuratora przełożonego), jeżeli z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego (odpowiednio: prokuratora). W tym przypadku przeniesienie jest obligatoryjne.

Przeniesienie prokuratora w stan spoczynku na podstawie art. 71 § 1 u.s.p. zależy więc od uznania Rady. Nie może ono jednak być oparte na dowolnych przesłankach. Rada ocenia wniosek w dwóch płaszczyznach. Pierwszą jest spełnienie przesłanki niewykonywania służby w okresie wskazanym w art. 71 § 1 u.s.p., drugą – ocena celowości i zasadności przeniesienia. Rada powinna wówczas wziąć pod uwagę interesy służby (państwa) i prokuratora, którego sprawa dotyczy, stosując przy tym kryteria zgodne z prawem. Uchwała o przeniesieniu w stan spoczynku określa dzień tego przeniesienia. Mając na względzie ochronę interesów majątkowych prokuratora należy przyjąć, że z reguły powinno to nastąpić bezpośrednio po upływie roku niepełnienia służby z powodu choroby, gdyż po tym okresie prokurator już nie nabywa prawa do wynagrodzenia (art. 51 ust. 1 ustawy o prokuraturze).

Ze zwrotu użytego w zaskarżonej uchwale, że „przeniesienie w stan spoczynku Pani M. B. stało się możliwe z dniem 13 sierpnia 2011 r.” należy wnosić, że zamiarem Rady było jej przeniesienie w możliwie najwcześniejszym terminie, a termin ten oznaczono na 13 sierpnia 2011 r. (zamiast na 12 sierpnia tegoż roku) tylko dlatego, że Rada nieprawidłowo zastosowała art. 112 k.c. (zamiast art. 114 k.c.).

3. Rozstrzygając o odwołaniu od uchwały Krajowej Rady Prokuratury Sąd Najwyższy stosuje odpowiednio przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. Nr 126, poz. 714). Nie ma bowiem, jak do tej pory, ustawy o Krajowej Radzie Prokuratury, a dotyczące jej fragmentaryczne unormowania zawarte w ustawie o prokuraturze (art. 23 – art. 24c) nie regulują kwestii odwołania od jej uchwał. Mając na uwadze, że na mocy art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze uprawnienie do przeniesienia prokuratora w stan spoczynku przysługuje Krajowej Radzie Prokuratury (tak samo, jak służy ono Krajowej Radzie

Sądownictwa w odniesieniu do sędziów) oraz że odwołanie od obu tych organów do Sądu Najwyższego służy na podstawie tego samego przepisu (art. 73 § 2 u.s.p.) należy przyjąć, że oba rodzaje odwołań powinny być rozpoznawane w ten sam sposób.

Poprzednia ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (z dnia 27 lipca 2001 r., jednolity tekst: Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67) w odniesieniu do orzeczeń Sądu Najwyższego co do istoty sprawy przewidywała w art. 13 ust. 5 dwie możliwości. Sąd Najwyższy mógł uchwałę Rady uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania albo oddalić odwołanie. Nadto, w art. 13 ust. 6 stanowiła ona, że w zakresie nieuregulowanym (w tej ustawie) do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej. Obecna ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa, obowiązująca od 18 lipca 2011 r., nie zawiera odpowiednika art. 13 ust. 5 poprzedniej ustawy i stanowi w art. 44 ust. 3, że do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej. Oznacza to wprowadzenie dopuszczalności reformatoryjnego orzekania przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. W rozpoznawanej sprawie są spełnione przesłanki do orzeczenia na podstawie tego przepisu, gdyż naruszenie prawa materialnego było oczywiste, a odwołujący się nie postawił zarzutu naruszenia przepisów postępowania oraz wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały (w części) i o jej zmianę.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c., w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze orzeczono jak w sentencji.